

Walvissen en Dolfijnen

Walvissen zijn groot. Heel erg groot. De blauwe vinvis is zelfs het grootste zoogdier dat ooit op aarde heeft geleefd. Met een maximum gewicht van ongeveer 120.000 kilo weegt hij net zoveel als 32 olifanten. Toen lang geleden vissers de reuzen op zee zagen, dachten ze vooral: wat een hoop vlees. Uit hebzucht volgde de grootste slachting aller tijden, waardoor het aantal walvissen in alle zeeën met meer dan negentig procent afnam. Maar er is hoop. Geen enkele walvissoort is uitgestorven en natuurbeschermers voeren overal actie om de waterreuzen te behouden. In dit infoblad lees je van alles over het leven van de walvis, de jacht en de reddingsoperaties.

Je hebt ongeveer 80 verschillende walvissen. Die zijn verdeeld in twee groepen: de baleinwalvissen en de tandwalvissen. De baleinwalvissen zijn de grote jongens, zoals de blauwe vinvis. Van de tandwalvissen zijn vooral de dolfijnen het bekendst.

Baleinwalvissen

Grote jongens met een baard in de keel

Zelfs de kleinste baleinwalvis, de dwergvinvis, is nog altijd drie keer zo lang als een mens en wel dertig keer zo zwaar. In hun mond hebben baleinwalvissen een soort baard. De haren van die baard noemen we baleinen. Met hun gordijn van baleinen zeven de baleinwalvissen kleine diertjes uit het water. Het bekendste voer is krill: kleine kreeftachtige beestjes die soms in kilometersbrede zwermen in het water bij de zuidpool krioelen. Bij de noordpool jagen de baleinwalvissen meer op scholen kleine visjes. Al die kleine beestjes komen alleen bij voldoende zonneschijn massaal voor in een ijszee. Daarom zijn de baleinwalvissen er alleen in de zomer te vinden. De rest van het jaar trekken ze richting evenaar.

De staart van een potvis: het laatste wat we zien voor de soms twee uur durende duik.

Toen de grote walvissen op raakten schakelden de walvisvaarders over op kleinere soorten.

Daar krijgen de vrouwtjes eventueel jongen. Vaak zijn er bij baleinwalvissoorten verschillende groepen die elkaar nooit tegenkomen. Bijvoorbeeld de zuidelijke blauwe vinvissen, die elk voorjaar bij de zuidpool voedsel zoeken, en de noordelijke blauwe vinvissen, die elk jaar naar de noordpool trekken.

Tandwalvissen

Van Flipper tot Moby Dick

De potvis, orka, griend, narwal en beloega, en alle rivier- en zeedolfijnen en bruinvissen zijn tandwalvissen. Met ongeveer zeventig verschillende soorten vormen zij de grote meerderheid van de grote orde van de walvisachtigen. De meeste tandwalvissen hebben een lange rij puntige tanden in hun bek staan. Daarmee kunnen ze glibberige prooien vastgrijpen, zoals vissen en inktvissen. Ze eten dus veel grotere dieren dan de baleinwalvissen. Toch zijn de meeste een stuk kleiner. Alleen de potvis heeft zich een plaatsje kunnen verweren tussen de grootsten der aarde. Met zijn maximale lengte van 19 meter is deze tandwalvis de op twee na grootste walvis. Een andere tandwalvis van behoorlijke lengte is de orka: bijna 10 meter. Dolfijnen en bruinvissen zijn een stuk kleiner. De allerkleinste is de sterk bedreigde vaquita, die soms maar 1,20 meter lang wordt en veertig kilo zwaar. De merkwaardigste tandwalvis is de narwal. Die heeft maar twee tanden, maar bij het mannetje groeit er één uit tot een enorme gedraaide slag-tand. Waarvoor het mannetje zijn twee meter lange tand gebruikt is niet duidelijk. Misschien houden ze er degen-gevechten mee om de vrouwtjes. In de Middeleeuwen werd de lange tand van de narwal wel verkocht als de hoorn van een mysterieus wit paard: de eenhoorn.

Baleinwalvis van kop tot staart

[vinnen]

De voorpoten van walvissen zijn vinnen. Achterpoten hebben ze niet. Ze gebruiken hun borstvinnen vooral om mee te sturen. De bulrug heeft heel lange borstvinnen, tot wel vijf meter lang. Die beweeglijke flappen gebruiken ze ook om elkaar te aaien en om er seinen mee te geven. Daarentegen stelt het rugvinnetje van de vinvis weinig voor.

[staart]

Walvissen zwemmen door hun staart op en neer te bewegen. Ze hebben daar dan ook enorme spieren zitten. De achtervinnen zijn hard en stug en staan horizontaal. Dat is een groot verschil met vissen. Die hebben een verticale staart die ze heen en weer door het water bewegen.

[speklaag]

Onder hun huid hebben walvissen een dikke speklaag. Daardoor blijven ze lekker warm in het poolwater en hebben ze een vetvoorraad voor de tijd dat ze niet eten. Bij de Groenlandse walvis kan de speklaag aan het eind van de voedseltijd wel een halve meter dik zijn.

[huid]

Walvissen hebben een gladde onbehaarde huid. Net als bij een schip kunnen er echter zeepokken aan hechten: zeediertjes met vang-armpjes en een wit kalkhuisje. Vooral een langzaam zwemmende waterreus als de grijze walvis heeft veel witte plekken waar kolonies zeepokken meeliften.

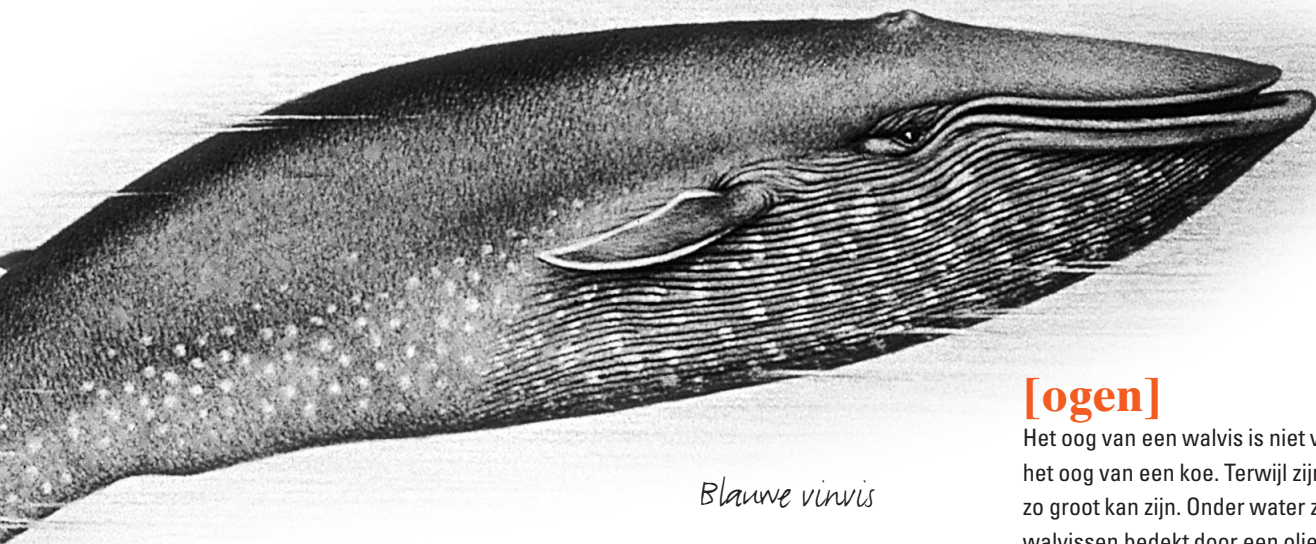

Blauwe vinvis: de recordbreker

De kampioen van het dierenrijk is een vrouw. Vrouwelijke blauwe vinvissen kunnen namelijk groter en zwaarder worden dan mannen. Gemiddeld bereikt een man een grootte van 24 meter en een vrouw 25 meter. Hun gewicht is gemiddeld zo'n 100.000 kilo, **twintig keer zoveel als een volwassen olifant**. Een blauwe vinvis die in 1909 aanspoelde op een eiland bij de Zuidpool was waarschijnlijk zwaarder dan 200.000 kilo! Ze was maar liefst 33 meter lang: **bijna zo groot als een Jumbojet**. Het gewicht van een blauwe vinvis kan trouwens wel sterk wisselen met het seizoen. In de warme tijd eten ze zich helemaal vol in de koude wateren bij de polen. Vier maanden lang slokken ze enorme hoeveelheden kleine kreeftjes op. Soms wel 4000 kilo per dag. Zo bouwen ze een flinke speklaag op, waar ze de rest van het jaar op kunnen teren. Aan het einde van de zomer trekken ze naar warmere wateren, waar de vrouwtjes eventueel een kind krijgen. Ze eten dan helemaal niets meer, maar voeden wel hun jong. In de zeven maanden durende zoogperiode kan een vrouwtje maar liefst een kwart van haar lichaamsgewicht verliezen. Je snapt dat ze in het volgende voorjaar weer met enorme trek naar het poolwater trekken.

[ademgaten]

Baleinwalvissen hebben twee spuitgaten boven op hun kop om adem te halen. Vaak nemen ze vier of vijf keer achter elkaar een flinke teug lucht om daarna weer een tijdje onder te duiken. Het uitademen gaat met enorme kracht. Als de buitenlucht koud is kun je hun hete adem als een metershoge dampwolk zien. Walvisvaarders konden de walvissen gemakkelijk opsporen door die fonteinen.

Blauwe vinvis

[ogen]

Het oog van een walvis is niet veel groter dan het oog van een koe. Terwijl zijn kop wel tien keer zo groot kan zijn. Onder water zijn de ogen van walvissen bedekt door een olieachtige laag die bescherming biedt tegen het zoute water. Vaak zullen ze echter weinig zien omdat het zeewater meestal troebel is.

[keelzak]

Sommige baleinwalvissen hebben diepe plooiën in hun keel, waardoor hun bek kan uitzetten. Dit zijn de vinvissen die met hun uitvouwbare keelzak een enorme hap water kunnen nemen. Vervolgens persen ze al dat water langs hun baleinen en likken het eten dat in hun baard is blijven hangen op.

[baleinen]

De baleinen bestaan uit dezelfde stof die de mens in zijn haren en nagels heeft. Met zijn baleinen zeeft een walvis voedsel uit het water. Mensen gebruikten de stevige, buigzame baleinen van gevangen walvissen voor het maken van borstels, paraplu's en korsetten: een soort hemd waarmee vrouwen zich vroeger insnoerden om er mooier uit te zien.

Als een gordijn hangen honderden baleinen aan de bovenkaak van de walvis.

Bedreigingen

1: de jacht

Walvissen zijn geen koudbloedige vissen die op de wal leven, maar warmbloedige zoogdieren die in de zee zwemmen. Net als mensen krijgen ze gewoonlijk maar één jong per keer, dat ze voeden met moedermelk. Van het foutje in hun naam zullen de walvissen niet wakker liggen. De blunder dat de grote walvissen net zo bejaagd zijn als vissen zullen ze echter moeilijk te boven komen. In tegenstelling tot vissen planten zeezoogdieren zich maar heel langzaam voort. Daardoor kunnen ze zich nauwelijks herstellen van de walvisvaart. Toch wordt er nog steeds op walvissen gejaagd, ondanks het feit dat de commerciële jacht op walvissen al lang verboden is. Landen als Japan en Noorwegen trekken zich niets aan van internationale afspraken over de commerciële walvisvangst. Onder het mom van wetenschappelijk onderzoek en traditie doden ze elk jaar zo'n 1000 walvissen. Noorwegen wil nu ook walvisvlees aan andere landen verkopen en in Japan worden nog steeds walvisproducten aangeboden voor consumptie.

2: ongelukken

Dat egels en dassen vaak omkomen in het verkeer is bekend. Een walvis als verkeersslachtoffer klinkt heel wat vreemder. Toch komt het regelmatig voor dat schepen in aanvaring komen met walvissen, zeker nu de rivieren en zeeën steeds drukker worden. Voor een zeer zeldzame soort als de noordkaper (in totaal niet meer dan 350 dieren) kunnen aanvaringen zelfs letterlijk de doodsklap vormen. Van verreweg de meeste noordkapers die vroegtijdig om het leven komen is aanvaring de belangrijkste doodsoorzaak.

3: gif

Behalve de jacht vormt watervervuiling een ernstige bedreiging voor de walvissen. Allerlei afvalstoffen die wij op zee geloosd hebben komen via het voedsel in de walvis terecht. Ook van olieboringen en de scheepvaart hebben walvissen veel last. De walvissoorten die in of bij rivieren leven hebben het allermeest te lijden. Alle rivierdolfijnen zijn sterk bedreigd en beloega's die in de monding van de St. Lawrence in Canada voorkomen hebben erg veel gevaarlijke chemische stoffen in hun lichaam. Veel van de schadelijke stoffen die walvissen en dolfijnen binnenkrijgen, slaan ze op in hun vetlaag. Als het dier een tijdje weinig te eten heeft, komen ze weer vrij. Zo krijgt de walvis juist in een moeilijke tijd het gif in zijn lijf. Vrouwtjes met een jong gebruiken hun speeklaag om melk te maken. Zo draagt de moeder het gif over aan haar eigen jong.

Tandwalvis (dolfijn) van kop tot staart

[rugvin]

De meeste tandwalvissen hebben een sikkelvormige rugvin, net zoals haaien. De orka heeft de langste vin: tot 1,8 meter, zo lang als een volwassen man. De vinnetjes achter op de rug van baleinwalvissen zijn veel kleiner. De blauwe vinvis heeft slechts een uitsteekseltje van 40 cm hoog.

[huid]

De huid is glad en rubberig en voelt aan als een hardgekookt ei (gepeld). Een olielaagje maakt dat ze nog soepeler door het water glijden. Op het land droogt de huid echter snel in.

[tanden]

Tandwalvissen hebben simpele tanden, die allemaal dezelfde kegelvorm hebben. Ze kunnen er hun prooi als een tang mee vastgrijpen, maar niet verscheuren. Ze slikken hun vangst dan ook in zijn geheel in. Viseters hebben veel punttanden, soms meer dan 200. Inktviseters hebben er veel minder.

4: bijvangst

Een heel andere aanslag op walvissen vormt de visserij op echte vissen, waarbij walvissen per ongeluk in de visnetten verstrikt raken. Vooral de tonijnvisserij eist veel slachtoffers. Tonijnen en dolfijnen houden zich vaak op dezelfde plaatsen op. Uit de enorm grote netten die vissers rond zo'n school spannen kunnen de dolfijnen niet ontsnappen, waardoor ze verdrinken. Ook worden er tientallen kilometerslange 'drijfnetten' uitgeworpen die alles vangen wat langszwemt. Inmiddels zijn dergelijke 'gordijnen des doods' op volle zee verboden, maar er zijn nog steeds landen die zich daar niets van aantrekken.

Doorlezen op pagina 7

[neusgat]

Tandwalvissen hebben één neusgat boven op hun kop om lucht te happen. Potvissen kunnen bijzonder lang onder blijven zonder adem te halen. Duiken van bijna twee uur zijn waargenomen. Eenmaal boven halen ze eerst een stuk of vijftig keer adem. Hun ademwolk is ook in de warmere streken zichtbaar vanwege het olieachtige slijm en het zeewater dat tegelijk met de lucht omhoog wordt geblazen.

[voorhoofd]

Veel tandwalvissen hebben een opvallende bolle kop. Dat heeft waarschijnlijk te maken met hun speciale manier van waarnemen onder water: de echolocatie. Ze maken klikgeluidjes en vangen die weer op. Zo vormen ze een geluidsbeeld van hun omgeving, waarmee ze zelfs in het pikke-donker kunnen zien.

[snuif]

De spitse snuit is een kenmerk van dolfijnen. Bruinvissen en grienden hebben echter een stompe snuit. Rivierdolfijnen hebben juist een veel langere, slanke snuit.

Walvisvaarders: van helden tot moordenaars

Al eeuwenlang maken mensen jacht op walvissen. De Noormannen vonden het maar **enge zeemonsters**, waarmee ze **een strijd op leven en dood** voerden. Andere Europeanen die veel op walvissen jaagden waren de Basken, de Engelsen en de Nederlanders. Vroeger was de walvisvaart een levensgevaarlijk bedrijf: veel walvisvaarders kwamen tijdens het werk om het leven. Het aantal slachtoffers onder de walvissen was echter veel groter. De langzaam zwemmende walvissen die dicht onder kusten zwommen verdwenen daardoor als eersten. De walvisvaarders gingen echter steeds verder van huis en richtten hele kampen in bij de noordpool om daar op walvissen te jagen. Vanaf 1900 trokken de walvisvaarders ook naar de zuidpool. Inmiddels hadden ze stoomschepen en een **harpoenkanonnen** waarmee ze ook de snelle walvissen zoals bultruggen en blauwe vinvissen konden vangen. Alhoewel het aantal walvissen enorm afnam, brachten de walvisvaarders steeds grotere vrachten naar de wal. Het dieptepunt was in 1961. In dat jaar vingen de walvisjagende landen meer dan 66.000 walvissen. Daarna nam het snel af. Vooral omdat er gewoon geen walvissen meer over waren, maar ook omdat de verschillende landen afspraken dat ze minder zouden vangen. In 1965 besluiten ze niet meer op de blauwe vinvis te jagen. Bescherming voor alle grote walvissen volgt pas in 1988.

Top bedreigde soorten

Rivierdolfijnen

Tandwalvissen die in de grote rivieren leven. De Orinoco en Amazone in Zuid-Amerika en de Ganges, Indus en Yangtse in Azië. Rivierdolfijnen zijn helemaal aangepast om vis te vangen in het modderige zoete water en hebben kleine ogen, een lange snuit en scherpe tanden. Vergelijken met zeeën zijn rivieren veel sterker vervuild. Bovendien is een rivier veel kleiner: als er problemen zijn kunnen de dolfijnen weinig kanten op. Daardoor hebben rivierdolfijnen het **allemaal heel moeilijk**. Er zijn vijf verschillende soorten die genoemd zijn naar de rivier waarin ze leven. De Yangtse-dolfijn (of Baji) is het zeldzaamst en **wordt nog eens extra bedreigd** door de bouw van enorme stuwdammen.

Vaquita (*Phocoena sinus*)

Een kleine bruinvis die in de Golf van Californië bij Mexico leeft. Omdat vaquita's maar in een klein gebied leven en vaak in een net van vissers terecht komen zijn er **minder dan tweehonderd** over.

Noordkaper (*Eubalaena glacialis*)

Een traagzwemmende baleinwalvis waar vroeger heel veel op gejaagd is. Noordkapers moeten toen vrij algemeen geweest zijn in de noordelijke zeeën. Nu zijn er **minder dan 350** over.

Zuidkaper (*Eubalaena australis*)

Het broertje van de noordkaper die in zuidelijke wateren voorkomt. Er zijn er **nog tussen de 6000 en 7000** van over. De aantallen lijken zich heel langzaam te herstellen.

Blauwe vinvis (*Balaenoptera musculus*)

Van de **oorspronkelijke 250.000** die er in de zuidelijke wateren voorkwamen, zijn er **nog maar een paar honderd** over. Nu zijn de blauwe vinvissen die in het noordelijke deel van de Pacifische en Atlantische Oceaan leven in de meerderheid. In totaal zijn het er **minder dan 5000**.

Groenlandse walvis (*Balaena mysticetus*)

Dit was een van de soorten die **als eerste bijna was uitgestorven** door de activiteiten van de walvisvaarders. Vroeger kwamen ze veel bij Spitsbergen voor. Nu vooral rond Alaska. Af en toe mogen de Eskimo's er eentje vangen vanwege de traditie. Er zijn er **maximaal 9000** over.

Grijze walvis (*Eschrichtius robustus*)

Een trage zwemmer die zijn voedsel in ondiep water zoekt. Hij woelt met zijn snuit over de bodem en zeeft vervolgens met zijn korte maar stevige baleinen de bodemdiertjes eruit. Grijze walvissen waren **bijna overal uitgestorven**, maar de groep die aan de Noord-Amerikaanse kant van de Grote Oceaan leeft heeft zich kunnen **herstellen tot zo'n 22.000** dieren.

Hector-dolfijn (*Cephalorhynchus hectori*)

De Hector-dolfijn is een van de zeldzaamste in zee levende dolfijnen ter wereld. Het is ook een van de kleinste dolfijnsoorten. Hij is alleen te vinden rond Nieuw-Zeeland. Er leven waarschijnlijk nog **3000 tot 4000** Hector-dolfijnen.

De tuimelaar is dankzij Flipper de bekendste dolfijn.

Uitgave

Wereld Natuur Fonds (3e druk - 2003)

Tekst en samenstelling

Frits Vaandrager, Geert-Jan Roebers

Productie en eindredactie

Willem Vermeulen (Wereld Natuur Fonds)

Fotografie

Tony Stone: G. Lacz, S. Westmorland

Foto Natura: R. v. Meurs, K. Aitken,

J. Watt, D.J. Cox

Greenpeace: Morgan

Zefa: F. Sound

Illustratie

Wereld Natuur Fonds

Vormgeving

Kris Kras Design bv, Utrecht

Papier

Freelife, een gerecyclede chloorvrije papersoort

Wereld Natuur Fonds

BOULEVARD 12, 3707 BM ZEIST

POSTBUS 7, 3700 AA ZEIST

TELEFOON 0900 - 1962 (A 0,20/MIN.)

TELEFAX 030 - 6930408

INTERNET: WWW.WNF.NL

Vervolg van pagina 4

5: klimaatverandering

Hoe zeestromingen zullen veranderen als het klimaat verandert is moeilijk te voorspellen, maar dat plaatselijk ook de hoeveelheid plankton zal wijzigen staat vast. Met de hoeveelheid plankton verandert de hoeveelheid garnalen en ander voedsel voor walvissen. Met andere woorden: als het klimaat verandert, zullen de walvissen hun voedsel op andere plekken moeten gaan zoeken. Het is de vraag of ze hun eeuwenoude trekroutes op tijd kunnen aanpassen. Rond de noord- en de zuidpool zullen de effecten van klimaatverandering op de natuur het grootst zijn. Naar verwachting zullen de walvissen en dolfijnen die het hele jaar in de poolzee leven (zoals de narwal, beloega en Groenlandse walvis) het meest te lijden hebben van verandering van het klimaat. Maar ook walvissen die 's zomers speciaal naar de poolgebieden trekken om zich vol te eten zullen er last van krijgen. Er zijn aanwijzingen dat door klimaatverandering de hoeveelheid krill-garnalen in de zee rond de zuidpool afneemt. Deze diertjes zijn een belangrijke voedselbron voor veel vissen en walvissen, waaronder de zeer bedreigde blauwe vinvis.

Acties

1: wetten en parken

In het jaar 1961 zijn meer walvissen gevangen dan in welk jaar dan ook. In hetzelfde jaar werd het Wereld Natuur Fonds opgericht. Het Wereld Natuur Fonds heeft vanaf zijn oprichting tegen de walvisvangst gestreden. Een belangrijk succes werd behaald in 1982: toen besloot de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) om de vangst van

De klap waarmee de bultrug na een sprong weer in zee valt is kilometers ver te horen.

walvissen voorlopig te stoppen. In 1988 was de walvisvaart zo goed als gesloten. Om de walvissen te redden is het erg belangrijk dat het verbod op de walvisvaart blijft bestaan. Het Wereld Natuur Fonds en andere natuurorganisaties zullen er dan ook alles aan doen om te zorgen dat landen als Noorwegen en Japan niet opnieuw beginnen. Ook probeert het Wereld Natuur Fonds de nu nog toegestane walvisvangsten op kleine soorten en voor de wetenschap of vanwege tradities totaal te stoppen. Een grote stap in de goede richting is de oprichting van een enorm groot walvisreservaat in de zuidelijke oceanen. In dit in 1994 opgerichte 'park' in een wijde boog rond de zuidpool zijn de walvissen volledig beschermd. Het reservaat biedt ook goede mogelijkheden om de walvissen te bestuderen en te zien of de soorten die hier in de zomer komen eten in aantal toenemen. Er is nog steeds weinig bekend hoeveel walvissen er nu eigenlijk precies over zijn. Ook in de Indische Oceaan, de Middellandse Zee en langs de kusten van veel landen zijn walvisreservaten ingesteld om de reuzen van de zee te helpen.

2: veilig zwemwater

De noordkaper trekt in de wintermaanden naar de kust van Florida en Georgia (Amerika) om zich voort te planten. In dit gebied is een speciaal waarschuwingssysteem opgezet. Langs de kust en boven zee worden de walvissen in de gaten gehouden. Via de kustwacht worden schepen die te dicht bij de walvissen in de buurt dreigen te komen gewaarschuwd. Het is hier voor schepen zelfs wettelijk verboden om dichterbij dan 500 meter bij een noordkaper in de buurt te komen.

3: schoon water

Aan de andere kant werken verschillende landen en natuurbeschermingsorganisaties hard om de vervuiling van de oceanen tegen te gaan. Zo is bijvoorbeeld in Canada een groot project gestart om het water van de St. Lawrence rivier weer schoner te maken en de door vervuiling bedreigde beloega's te redden. Ook op veel andere plaatsen vechten actiegroepen om de afvallozingen in zee te stoppen.

4: walvis uit het net

Om het probleem van de dolfijnen die in visnetten verstrikt raken op te lossen zijn andere manieren om te vissen ontwikkeld. De kilometerslange drijfnetten zijn inmiddels bijna overal verboden. Ook zijn er speciale reddingsteams die walvissen komen lossnijden als er een melding is dat zij verstrikt zijn geraakt.

*Toeristen betalen graag
om een walvis in levende lijve te zien.*

Potvis: de geheimbewaarder

De allerbekendste walvis is **Moby Dick**. Een enorme witte potvis die in een boek van Herman Melville een lange strijd voert met de walvisvaarder kapitein Achab. Uiteindelijk wint Moby Dick de strijd door de boot van Achab tot zinken te brengen. Potvissen zijn zo'n beetje de enige walvissen die zich verzet hebben tegen de jagers. Potvissen eten ook veel grotere prooien dan de baleinwalvissen. De mannetjes duiken soms wel tot twee kilometer meter diep om **reuzeninktvis** te vangen. Soms hebben potvissen littekens van de zuignappen op hun dikke kop. Waarom potvissen zo'n enorm dikke kop hebben is trouwens niet duidelijk. De heldere olie in hun 'pot' maakte de potvissen in ieder geval zeer geliefd bij walvisvaarders. Er werden kaarsen van gemaakt en olie voor de koning van de auto's, de **Rolls-Royce**. Een andere merkwaardige schat van potvissen is amber. Vettig bruin spul dat veel waard is als geurstof. Het zit in de maag van potvissen en spoelt soms aan als een potvis een brok heeft uitgebraakt. Potvissen komen in bijna alle wereldzeeën voor. De vrouwtjes leven in familie-groepen van dertig dieren of meer in de warme wateren rond de evenaar. De mannetjes trekken veel verder weg, bijvoorbeeld naar de poolzeeën. Op hun zwerftochten komen ze ook wel eens door de Noordzee. Soms spoelt er zelfs eentje aan op onze kust. Waarom walvissen stranden is het zoveelste geheim van de zeezoogdieren.

5: een gezond klimaat

De belangrijkste oorzaak van de verandering van het klimaat is dat we met z'n allen te veel gas, olie en steenkool verbranden. Door zuinig te zijn met energie en alleen gebruik te maken van 'groene energie', kunnen we helpen om klimaatverandering tegen te gaan. Het Wereld Natuur Fonds heeft een uitgebreid programma om te zorgen dat zoveel mogelijk regeringen, bedrijven en consumenten over de hele wereld daaraan bijdragen. Het lijkt vreemd, maar het is toch waar: door hier lampen uit te doen die onnodig branden, help je de walvissen bij de zuidpool.

Van walvissen kun je leren

Doordat miljoenen mensen zich wereldwijd hebben ingezet voor het behoud van de walvissen, kunnen we nog steeds op veel plekken van deze vreedzame zeezoogdieren genieten. In sommige landen waar toeristen vanaf de kust of met een bootje de zeereuzen kunnen zien, verdient de plaatselijke bevolking zelfs meer aan het walvis-kijken dan vroeger aan de walvisjacht. Ook kunnen we nog heel veel leren van de walvissen. Hun aanpassingen aan het water en de manier waarop ze met elkaar omgaan zijn uniek voor het dierenrijk. Wie zou niet willen weten hoe potvissen zo lang onder water kunnen blijven of wat de bijzondere geluiden waarmee sommige soorten met elkaar 'praten' precies betekenen. Hoe meer we over walvissen te weten komen, hoe onbegrijpelijker het wordt dat we ze bijna hebben uitgeroeid.